

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата педагогічних наук, доцента

Наливайка Олексія Олексійовича

про дисертацію Лу Баовень

**«ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР»,**

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність теми наукової роботи та її зв'язок із галузевими науковими програмами. Тема формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у КНР є дуже актуальною в сучасному світі. Китай є однією з найбільш населених країн у світі, в якій мешкають представники більш ніж 50 етнічних груп, кожна з яких має свої унікальні культурні традиції, музику та мистецтво. У зв'язку з цим, формування етнокультурної компетентності у майбутніх вчителів музичного мистецтва є надзвичайно важливою задачею, оскільки вони повинні мати знання та розуміння культурних традицій та музичних стилів різних етнічних груп, щоб ефективно викладати музичне мистецтво в школах та інших навчальних закладах. Китай на сьогоднішній день зосереджується на розвитку своєї культури та мистецтва, що створює потребу в підготовці вчителів музичного мистецтва, які зможуть працювати в цій сфері та забезпечувати якісну підготовку здобувачів до етнокультурної взаємодії. Крім того, існує також зв'язок теми з національними проектами та програмами у сфері освіти та культури. У КНР діє програма "Розвиток національної культури та мистецтва", яка передбачає розвиток та популяризацію національної культури та мистецтва серед населення країни та підготовку кадрів в цій сфері. Одним з основних напрямів реалізації програми є розвиток системи освіти в галузі культури та

мистецтва, що забезпечує потреби суспільства в кваліфікованих кадрах. Таким чином, тема формування етнокультурної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва у КНР відповідає цілям та завданням цієї програми. До того ж, у зв'язку з глобалізацією та зростаючою міжкультурною взаємодією, формування етнокультурної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва є важливим елементом підготовки вчителів, які зможуть відповідати на виклики та потреби сучасного світу та забезпечити підготовку учнів до роботи в міжкультурному середовищі.

Можна стверджувати, що тема формування етнокультурної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва у освітньому просторі закладів вищої освіти КНР є актуальною та має важливий зв'язок найважливішими питаннями розвитку мистецької та педагогічної освіти. Дослідження цієї теми сприятиме підвищенню якості підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва та забезпечить розвиток системи освіти в галузі культури та мистецтва в КНР.

Важливо відзначити, що дисертація підготовлена відповідно до науково-дослідної роботи кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Підвищення ефективності педагогічного процесу в середніх загальноосвітніх і вищих педагогічних закладах» (РК31–200199004104 від 23.12.2015 р.) та корелює з новою комплексною темою кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти (№0121U107474 від 22.01.2021 р.).

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації.

У результаті проведеного дослідження дисертантом: здійснено аналіз й узагальнення теоретичних ідей і досвіду професійної підготовки майбутніх

вчителів музичного мистецтва у освітньому просторі закладів вищої освіти КНР; уточнено сутність основних та споріднених понять дослідження; визначено, основне поняття дослідження, а саме поняття етнокультурної компетентності. Розглянуто сутність, компоненти та зміст підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва у контексті компетентнісного підходу в освіті. Конкретизовано шляхи формування етнокультурної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва на основі освітніх програм їх підготовки. Показано на конкретних прикладах як проходить процес формування етнокультурної компетентності здобувачів з акцентом на програмні результати та предмети які представлені у освітніх програмах. Подальшого розвитку набули творчі ідеї застосування провідного китайського досвіду формування етнокультурної компетентності для освітньої системи України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація Лу Баовеня має чітку структуру, складається з анотацій, вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (321 найменування, із них 266 – іноземною мовою) та 3 додатків на 58 сторінках. Загальний обсяг роботи – 251 сторінка, із них основного тексту – 175 сторінок.

Дисертант на достатньому науковому рівні обґрунтував вибір теми, її актуальність, визначив мету. Цілком логічні та відповідні теми дослідження були визначені завдання, об'єкт, предмет, методологічні й теоретичні основи, методи дослідження.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом.

Лу Баовень у вступі обґрунтував вибір теми, довів її актуальність, визначив мету, завдання, об'єкт, предмет, правильно визначив методи наукового дослідження, розкрив наукову новизну, теоретичне й практичне значення роботи, навів відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

У першому розділі – «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ» дисертантом на підставі узагальнення результатів теоретико-педагогічного дослідження, аналізу джерельної бази розглянуто і уточнено дефініції «культура», «етнос» «етнокультурна», «компетентність» та «етнокультурна компетентність» тощо.

Автором визначено сучасний стан розвитку процесу формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому просторі закладів вищої освіти КНР.

Дисертантом було окреслено низку важливих особливостей застосування компетентнісного підходу у підготовці майбутніх вчителів і зокрема тих хто навчається на вчителів музичного мистецтва. Представлено сутність, зміст та характерні особливості етнокультурної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на різних рівнях їх підготовки до майбутньої професійної діяльності. Лу Баовень представив у цьому розділі компонентну структуру формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому просторі КНР яка складається з: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного компоненту.

Позитивно сприймаємо визначення ключового поняття дослідження яке надано дисертантом, що визначається ним як багаторівневий конструкт знань, умінь та навичок у галузі етнічного та культурного розмаїття, спрямований на розвиток міжкультурного розуміння та прийняття цього етнокультурного розмаїття в собі та оточуючих.

У другому розділі – «ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ СФОРМОВАНOSTІ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР» автором було виділені цілі які впливають на підготовку

майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі реалізації етнокультурної підготовки на засадах компетентнісного підходу.

Відмітимо, глибокий аналіз освітніх програм підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва у освітньому просторі закладів вищої освіти КНР та України. Автор змістовно представив програмні результати, компетентності та освітні компоненти які слугують основою для формування етнокультурної компетентності здобувачів.

Особливої уваги заслуговують напрацювання автора щодо впровадження прогресивних ідей китайської освітньої системи у галузі формування етнокультурної компетентності та підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва, а саме: використання художньої синестезії; використання інтегрованого підходу до навчання у контексті збільшення кількості здобувачів у класі; впровадження цифрових технологій (доповненої реальності, цифрових додатків тощо) як засобу максимального залучення до культурних надбань у різних проявах культурного життя та міжкультурної взаємодії, особливо у музиці. Ці напрацювання є важливою ланкою на шляху до підвищення якості підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва та розвитку їх здатностей до етнокультурного порозуміння.

Розглянуто питання підвищення рівня професійної підготовки дизайнерів анімації за рахунок організаційно-педагогічних умов: створення практико-зорієнтованого творчого середовища, розвиток мотивації досягнення, арт-педагогічний супровід із використанням міжпредметної інтеграції та застосуванням технологій цифрового мистецтва; навчання за індивідуальними освітніми траєкторіями і використання диференційованих завдань у професійній підготовці майбутніх дизайнерів анімації, формування вмінь, творчої рефлексії на основі адекватної самооцінки.

Відзначимо, що Основні наукові результати проведеного дослідження впроваджено в освітній процес Харківського національного педагогічного

університету імені Г. С. Сковороди (довідка № 01/10-198 від 04.04.2023 р.), Бердянського державного педагогічного університету (довідка № 67-01/70 від 31.01.2023 р.), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (довідка № 214/33-03 від 14.03.2023 р.).

Набутий досвід сприяв одночасній реалізації головних положень дослідження в освітніх закладах КНР та України.

Автор довів, що формування етнокультурної компетентності це багатоаспектний процес який потребує чіткої організації та розуміння остаточного результату, тобто розвитку здатностей щодо міжкультурної взаємодії та побудови сприятливого етнокультурного клімату у процесі навчання тощо.

На нашу думку, висновки до розділів і загальні висновки є чіткі та логічно аргументовані, містять коректні узагальнення. Їх зміст переконує у тому, що дисертант досяг сформульованої мети дослідження і виконав поставлені завдання. Все зазначене дає підстави стверджувати, що мета роботи у процесі виконання дослідження була досягнута, а сама дисертація є завершеною науковою працею.

Порушень академічної доброчесності у дисертаційній роботі здобувача не виявлено.

Мова і стиль дисертації. Дисертація написана грамотною, літературною державною мовою. Отримані результати досліджень викладені у доступному для фахівців вигляді, робота чітко структурована, логічно побудована, аргументація основних положень і висновків є достатньою. Текст дисертації оформлений згідно з чинними вимогами МОН України.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання.

Уважаємо, що результати дисертації та висновки, які отримані в ході дослідження можуть бути використані під час перепідготовки науково-педагогічних працівників, перегляду навчальних і робочих навчальних програм,

силабусів; укладання навчально-методичних комплексів професійно орієнтованих дисциплін; підготовки дистанційних курсів тощо.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Результати дослідження відображено у 15 одноосібних публікаціях, серед яких: 3 статті – у наукових фахових виданнях України, 4 статті – у міжнародних періодичних збірниках наукових праць, 8 тез у збірниках доповідей на науково-практичних конференціях.

Зазначені публікації відображають основні наукові положення, зокрема ті, які здобувачем винесено на захист дисертаційної роботи.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих Лу Баовенем результатів, слід назвати деякі дискусійні положення, а також висловити окремі побажання:

1. У параграфі 1.1. дослідження представлені ключові поняття дисертаційної роботи. Враховуючи компаративіський характер роботи бажано було більш змістовно представити точку зору українських науковців щодо ключових понять дослідження.

2. У роботі на с. 170 автор зазначає, що найбільш дієвими цифровими інструментами у китайській системі навчання майбутніх вчителів музичного мистецтва SmartMusic, eMusicTheory, Dolmetsch Music Theory. Вбачається доцільним подати їх технічні та дидактичні можливості у вигляді таблиці для більшої наочності їх використання.

3. Автор представляє у своєму дослідженні ряд додатків які розкривають деталі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до формування етнокультурної компетентності. Ці додатки подані китайською мовою. Для більш широкого ознайомлення українською науковою спільнотою зі змістом дослідження бажано було б або їх перекласти або зробити кротку анотацію з основними положеннями документів винесених у додатки дослідження.

4. Автор надає змістовний аналіз впровадження компетентнісного підходу у навчанні на основі праць американських та західноєвропейських вчених, що є дуже важливим аспектом дослідження, проте важливим є і роль українських вчених у цьому процесі і бажано було б приділити цьому більше увагу у дослідженні.

Проте зроблені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів представленої дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Лу Баовеня **«Формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти КНР»** є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням.

За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Лу Баовень заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 професійна освіта (за спеціалізаціями).

Офіційний опонент:

Кандидат педагогічних наук, доцент

Доцент кафедри педагогіки

Харківський національний університет

імені В. Н. Каразіна

Олексій НАЛИВАЙКО

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу
кадрів

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ІТТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: НАЛИВАЙКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ 3286105655;
Належність до Юридічної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 3286105655;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 248197DDFAB977E504000000BD9CE20015ACC603;
Видавець кваліфікованого сертифіката: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 17:58 25.05.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)